

Home for the Holiday: The Miraculous Crossings of Passover
Rapoport Family Memorial Lecture, The Drisha Institute March 24, 2011
Dr. Miriam Udel

(1) רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ח הלכה א

משה רבינו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה, שהמאמין על פי האותות יש בלבו דומי שאפשר שיעשה האות בלט וכשוף, אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאו, לא להביא ראיה על הנבואה, היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצילין בתוכו, צרכו למוון הוריד לנו את המן, צמאו בקע להן את האבן, כפרו בו עדת קרת בלעה אותן הארץ, וכן שאר כל האותות, ובמה האמינו בו במעמד הר סיני שעינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך אמור להן כך וכך, וכן הוא אומר פנים בפנים דבר ה' עמכם, ונאמר לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת

Israel did not believe in Moses because of the miracles he performed, for one who believes based on miracles is wrongheaded because a miracle may be mere magic. Rather, all the miracles that Moses performed in the desert were due to necessity, not to adduced as proof of his prophetic status: it was necessary to bring down the Egyptians, so he parted the sea and drowned them in it; we needed food, so he brought down the manna for us; they were thirsty, so he struck the rock; Korah's faction slandered him, so the earth swallowed them; and so on with all of the miracles. And on what basis did they believe in him? Because of the Revelation at Sinai, for our very own eyes saw and our very own ears heard—the fire, the thunder, and the lightning. And he approached the fog and a Voice spoke to him, and we heard: "Moses, Moses! Go tell them such and such," just as the Torah relates, "Face to face, God spoke with you" and also, "Not only with your forefathers did God seal this covenant...."

2) Song of Songs 2:14

O my dove, who art in the clefts of the rock, in the secret places of the cliff, let me see your face, let me hear your voice; for sweet is your voice, and your face is comely.

(א) שיר השירים רבה (וילנא) פרשה ב (יד)

ב תני דבי ר' ישמעאל בשעה שיצאו ישראל ממצרים למה היו דומין, ליונה שברחה מפני הנץ, ונכנסה לנזק הסלע ומצאה שם הנחש מקנן, ונכנסה לפנים ולא היתה יכולה להכנס שעדיין הנחש מקנן, תחזור לאחורה לא תהי יכולה שהנץ עומד בחוף, מה עשתה היונה התחילה צוחת ומטפחת באגפיה כדי שישמע לה בעל השוכן ויבא ויצילה, כך היו ישראל דומים על הים, לירד לים לא היו יכולין שעדיין לא נקרע להם הים, לחזור לאחוריהם לא היו יכולין שכבר פרעה הקריב, מה עשו וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה', מיד (שמות י"ד) ויושע ה' ביום ההוא

The school of Rabbi Yishmael taught that when Israel left Egypt, they resembled a dove fleeing from the net. It entered a cleft in the rock and found a serpent nesting. It moved forward but couldn't go in on account of the serpent nor could it go back because of the net. What did the dove do? It cried out and flapped its wings so that the owner of the dovecote would come and rescue it. Thus did Israel do at the sea. They couldn't go forward into the sea because its waters had not yet parted, nor could they turn back because Pharaoh was approaching. What did they do? "The Children of Israel were greatly afraid and they cried out to God." Immediately, "And God saved [them] on that day."

(ב)

ר' יהודה בשם ר' חמא דכפר תחומין, משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מתאוה לשמוע שיחתה מה עשה הוציא כרוז ואמר כל עמא יפקון לקמפון, כשיצאו מה עשה רמו לעבדיו ונפלו לה פתאום בליסטין והתחילה צוחת אבא אבא הצילני, אמר לה אילו לא עשיתי לך כך לא היית צוחת ואומרת אבא הצילני, כך כשהיו ישראל במצרים היו המצריים משעבדין אותם והתחילו צועקין ותולין עיניהם להקב"ה, הה"ד (שם/ שמות/ ב') ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו וגו', מיד וישמע אלהים את נאקתם שמע הקב"ה לתפלתן והוציאן ביד חזקה ובזרוע נטויה, והיה הקב"ה מתאוה לשמוע קולן ולא היו רוצין, מה עשה הקב"ה חיזק לבו של פרעה ורדף אחריהם, הה"ד (שם/ שמות/ י"ד) ויחזק ה' את לב פרעה מלך מצרים וירדוף וגו', וכתוב ופרעה הקריב, מהו הקריב, שהקריב את ישראל לתשובה, כיון שראו אותם תלו עיניהם להקב"ה ויצעקו לפניו, שנא' וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה' כאותה צעקה שצעקו במצרים, כיון ששמע הקב"ה אמר להם אילולי שעשיתי לכם כן לא

Home for the Holiday: The Miraculous Crossings of Passover
Rapoport Family Memorial Lecture, The Drisha Institute March 24, 2011
Dr. Miriam Udel

שמעתי את קולכם, על אותה שעה אמר יונתי בחגוי הסלע, השמיעני את הקול אין כתיב כאן אלא קולך, שכבר שמעתי במצרים, וכשצעקו בני ישראל לפני הקב"ה מיד ויושע ה' ביום ההוא

Rabbi Judah in the name of Rabbi Hama of Kefar Tehumin: This is like the parable of a king who had an only daughter, and he craved to hear her conversation. So what did he do? He announced that all the people should gather in the stadium. When they did so, what did he do? He gave his servants the signal, and suddenly a band of brigands fell upon her. So she started to scream "Abba! Abba! Save me!" He said to her, "If I hadn't done this to you, you wouldn't have screamed out for me to save you." So too, when Israel was in Egypt, the Egyptians enslaved them and they began to cry out and to look to God. Thus does it say, "It happened in those many days that the king of Egypt died, and the Children of Israel sighed from the labor and cried out, etc." Immediately, "God heard their plea"—that is, their prayer—and took them out with a strong hand and a mighty arm. God craved to hear their voice again, but they were not amenable, so what did He do? He hardened Pharaoh's heart so that he chased after them.... God said, "If I hadn't done this to you, I wouldn't have heard your voice." Regarding that very moment, He pronounced, "My dove is in the clefts of the rock." Note that the verse does not say, "Let me hear *the* voice," but rather, "Let me hear *your* voice." For I already heard it in Egypt, but as soon as the Children of Israel cried out before God, "And God saved on that day."

3) שמות רבה (וילנא) פרשת בשלח פרשה כא

כיון שראו ישראל שהיו מוקפין מג' רוחות, הים סוגר והשונא רודף וההיות מן המדבר תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו להקב"ה שנאמר ויצעקו בני ישראל אל ה' ולמה עשה הקב"ה להם כך אלא שהיה הקב"ה מתאוה לתפלתו, אמר ריב"ל למה"ד למלך שהיה בא בדרך והיתה בת מלכים צועקת לו בבקשה ממך הצילני מיד הלסטים שמע המלך והצילה, לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה היה מתאוה שתדבר עמו ולא חיתח רוצח, מה עשה המלך גירה בה הלסטים כדי שתצעוק וישמע המלך, כיון שבאו עליה הלסטים התחילה צועקת למלך, אמר לה המלך לכך הייתי מתאוה לשמוע קולך, כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה שנאמר (שמות ב) ויהי בימים הרבים ההם וגו' ויצעקו, מיד וירא אלהים את בני ישראל התחיל הקב"ה מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע גטויה והיה הקב"ה מבקש לשמוע את קולם פעם אחרת ולא היו רוצין, מה עשה גירה לפרעה לרודף אחריהם שנאמר ופרעה הקריב מיד ויצעקו בני ישראל אל ה', באותה שעה אמר הקב"ה לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם, שנאמר (שיר /השירים/ ב) יונתי בחגוי הסלע, השמיעני קול אינו אומר אלא השמיעני את קולך אותו הקול שכבר שמעתי במצרים לכך כתיב השמיעני את קולך

When Israel saw that they were surrounded on three sides—the sea closed off, the enemy in pursuit, and the animals in the desert—they looked to their heavenly father and cried out to the Holy One Blessed Be He, as it says, "The children of Israel cried out to God." And why did God do this to them if not for the fact that he craved their prayers? Rabbi Joshua ben Levi said that the situation may be likened to a king who was traveling and was accosted by a princess who cried out to him, "Please save me from these robbers!" He listened and saved her. After awhile, he wanted to marry her. He craved to hear her speak to him (to give consent), and she didn't want to. What did the king do? He set the robbers upon her so that she would cry out and he would hear her. When the robbers came upon her, she began to cry out to the king. The king said to her, "This is what I craved: to hear your voice." So when Israel were enslaved in Egypt, they began to cry out and look to God, as it says, "And it was in those many days...and they cried out..." Immediately God saw the Children of Israel and he began to bring them out of there with a strong hand and an outstretched arm. But God wanted to hear their voice again, and they were not amenable. What did he do? He had Pharaoh give chase....